

Försvarsdepartementet

Nytt namn för Totalförsvarets rekryteringsmyndighet

Förslag: Det föreslås att Totalförsvarets rekryteringsmyndighet ska byta namn till Totalförsvarets plikt- och prövningsverk.

Med anledning av förslaget behöver ändringar göras i följande lagar i vilka benämningen Totalförsvarets rekryteringsmyndighet förekommer:

- lagen (1994:260) om offentlig anställning
- lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt
- lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- socialförsäkringsbalken (2010:110)
- totalförsvarsdatalagen (2020:151).

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021. Författningsförslag när det gäller lagändringarna finns i *bilaga 1* till promemorian. Ett antal ändringar i förordningar kommer också att krävas.

Framställning om namnbyte

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet har i samband med inlämnandet av myndighetens budgetunderlag för åren 2020–2022 föreslagit att myndigheten ska byta namn (Fö2019/00238/MFU). Myndigheten har inkommit med ett kompletterande yttrande som innehåller ett namnförslag och en beräkning av kostnaderna för ett namnbyte (Fö2019/00912/MFU). Denna promemoria har tagits fram inom Försvarsdepartementet med anledning av myndighetens framställning om namnbyte.

Totalförsvarsplikten och Totalförsvarets rekryteringsmyndighets uppgift

År 1994 beslutade riksdagen om en för totalförsvaret gemensam tjänstgöringsplikt, totalförsvarsplikten. Bestämmelserna om totalförsvarsplikt samlades i lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt som trädde i kraft den 1 juli 1995. Samtidigt inrättades Totalförsvarets pliktverk, en central myndighet som skulle ansvara för registrering av all pliktpersonal. Till myndighetens ansvarsområde hörde enligt samma lag bl.a. att kalla, mönstra, skriva in och krigsplacera totalförsvarspliktiga samt besluta i ett stort antal andra frågor som rörde den enskildes rätt enligt lagen om totalförsvarsplikt (prop. 1993/94:112 och prop. 1994/95:6, bet. 1994/95:FöU1, rskr 1994/95:78).

År 2010 beslutades, mot bakgrund av den försvarspolitiska inriktningen, att totalförsvarets personalförsörjning fortsättningsvis skulle tillgodoses genom ett frivilligt rekryteringssystem och att Försvarsmakten skulle ansvara för rekryteringen. Det beslutades dock att behålla lagen om totalförsvarsplikt för att vid behov kunna ta personer i anspråk för tjänstgöring med plikt. Det infördes en ny bestämmelse, 1 kap. 3 a § lagen om totalförsvarsplikt, där det framgår att en totalförsvarspliktig är skyldig att genomgå mönstring eller fullgöra värnplikt eller civilplikt endast om regeringen med hänsyn till att det behövs för Sveriges försvarsberedskap har beslutat det (prop. 2009/10:160, bet. 2009/10:FöU8, rskr. 2009/10:269).

Totalförsvarets pliktverks verksamhet förändrades i och med det ändrade personalförsörjningssystemet. Myndigheten hade dock ett fortsatt ansvar för bl.a. den centrala personalredovisningen av totalförsvarets personal och för att föra register över krigsplacerade totalförsvarspliktiga samt skriva in totalförsvarspliktiga för värnplikt eller civilplikt. Myndigheten åtog sig därutöver uppdrag från andra myndigheter inom totalförsvaret mot avgift. Den 1 januari 2011 fick myndigheten sitt nuvarande namn som ansågs återspegla myndighetens ändrade uppgifter bättre (prop. 2009/10:160, bet. 2009/10:FöU8, rskr. 2009/10:269).

Den 2 mars 2017 beslutade regeringen att totalförsvarspliktiga åter ska vara skyldiga att genomgå mönstring och fullgöra grundutbildning med värnplikt (Fö nr 3). Regeringen hade dessförinnan, den 11 december 2014 (Fö nr 15), beslutat att totalförsvarspliktiga som, efter att ha fullgjort grundutbildning för värnplikt eller annan motsvarande militär utbildning eller tjänstgöring i

Försvarsmakten, krigsplacerats i ett krigsförband ska vara skyldiga att fullgöra repetitionsutbildning enligt lagen om totalförsvarsplikt.

Regeringens beslut har resulterat i att Totalförsvarets rekryteringsmyndighet har återupptagit sina uppgifter att kalla totalförsvarspliktiga till mönstring för inskrivning till grundutbildning med värnplikt, kalla totalförsvarspliktiga till repetitionsutbildning och besluta i därmed sammanhängande frågor som rör den enskildes rätt enligt lagen om totalförsvarsplikt.

Totalförsvarets rekryteringsmyndighets skäl för ett namnbyte

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet har sammanfattningsvis anfört att det nuvarande namnet inte stämmer överens med myndighetens verksamhetsområde, roll och mandat. Myndigheten har identifierat i huvudsak följande utmaningar och problem som den har upplevt att det nuvarande namnet för med sig och som utgör skäl för att ändra myndighetsnamnet.

Totalförsvarets rekryteringsmyndighets uppdrag förändrades på ett genomgripande sätt med anledning av de ovan nämnda regeringsbesluten år 2014 och 2017. Det nuvarande namnet avspeglar därför inte myndighetens huvudsakliga uppgifter. Myndigheten bedriver åter i stor omfattning myndighetsutövning mot enskilda medborgare genom att kalla, mönstra och skriva in till grundutbildning med värnplikt och kalla till repetitionsutbildning med stöd av lagen om totalförsvarsplikt. Om utbildningsplatserna på grundutbildning med värnplikt ska utökas framöver kommer fler medborgare att bli berörda av myndighetens verksamhet.

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet har vidare framhållit att det i myndighetens kontakter med totalförsvarspliktiga och andra medborgare har framkommit att det nuvarande namnet inte tillräckligt tydligt bidrar till förståelse för myndighetens befogenheter, mandat eller uppgifter utan ger upphov till frågor om myndighetens verksamhet och uppdrag.

Myndigheten har även framfört att begreppet rekrytering som återfinns i myndighetens namn inte ger en rättvisande bild av myndighetens verksamhet eftersom myndigheten bedriver myndighetsutövning mot enskilda med stöd av lagen om totalförsvarsplikt. Dessutom genomför myndigheten inte rekryteringar utan endast prövningar och uttagningar av sökande till yrken, utbildningar och befattningar (för t.ex. Polismyndighetens och Försvarshögskolans räkning).

Myndighetens namn innehåller inte heller någon koppling till verksamheten att bemanna krigsorganisationen och säkerställa att krigsförbanden kan mobilisera i händelse av höjd beredskap, vilket är ett annat av huvudsyftena med myndighetens verksamhet.

Totalförsvarets rekryteringsmyndighets namnförslag

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet har anfört att myndigheten som utgångspunkt i sitt arbete med att ta fram ett namnförslag har använt sig av riktlinjer framtagna av det rådgivande organet för frågor som rör namnvård, Namnvårdsgruppen. Enligt dessa riktlinjer bör ett namn på en myndighet kännetecknas av ett begripligt språk, det bör vara genomskådligt dvs. avspegla myndighetens huvudsakliga verksamhet utan att behöva täcka alla uppgifter, och det ska passa dem som berörs av myndighetens verksamhet. Totalförsvarets rekryteringsmyndighet har prioriterat att det nya namnet ska avspegla myndighetens huvudsakliga verksamhet och att namnet ska passa dem som berörs av myndighetens verksamhet.

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet har vidare i arbetet med att ta fram ett nytt namn beaktat att den är en myndighet inom totalförsvaret som lämnar stöd till myndigheter inom totalförsvaret och att myndigheten bedriver myndighetsutövning mot enskilda med stöd av lagen om totalförsvarsplikt. Myndigheten har också beaktat den övriga verksamhet som myndigheten bedriver där det bl.a. ingår att i stor omfattning pröva ansökningar till grundutbildning med värnplikt samt till andra utbildningar och yrken.

Mot bakgrund av detta har Totalförsvarets rekryteringsmyndighet bedömt att totalförsvaret, plikt och prövning är viktiga begrepp som bör finnas med i ett nytt myndighetsnamn. Begreppen bidrar till att ge en tydlig bild av myndighetens verksamhetsområde, roll och mandat.

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet föreslår därför att myndighetens namn ska ändras till Totalförsvarets plikt- och prövningsmyndighet.

Promemorians förslag

Regeringens beslut år 2014 och 2017 har medfört förändringar för Totalförsvarets rekryteringsmyndighets faktiska verksamhet. Verksamheten består nu åter i stor utsträckning av att kalla totalförsvarspliktiga till mönstring, skriva in dem till grundutbildning med värnplikt och kalla till repetitionsutbildning. Därutöver utför myndigheten alltjämt de uppdrag som

nämnts ovan i fråga om prövning till andra utbildningar. Mot bakgrund av detta finns det skäl att överväga ett namnbyte.

Myndighetens namnförslag är väl genomtänkt och de resonemang som myndigheten har fört i fråga om att begreppen totalförsvär, plikt och prövning ska ingå i det nya myndighetsnamnet är väl avvägda.

För att åstadkomma ett något kortare namn föreslås dock här att det nya namnet blir Totalförsvarets plikt- och prövningsverk. På så sätt knyter man också an till det namn som myndigheten hade före år 2011.

Konsekvenser

Författningsändringar

Med anledning av förslaget behöver ändringar göras i följande lagar i vilka benämningen Totalförsvarets rekryteringsmyndighet förekommer:

- lagen (1994:260) om offentlig anställning
- lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt
- lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- socialförsäkringsbalken (2010:110)
- totalförsvarsdatalagen (2020:151)

Författningsändringarna bör träda i kraft den 1 januari 2021.

Utöver ovan nämnda lagar förekommer namnet Totalförsvarets rekryteringsmyndighet i 17 förordningar. Förordningsändringarna beräknas kunna träda i kraft vid samma tidpunkt som ovan nämnda lagändringar.

Ekonomiska konsekvenser

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet har uppgett att namnbytet kan finansieras inom befintliga ekonomiska ramar och att kostnaden för att genomföra namnbytet beräknas uppgå till 2,5 miljoner kronor. Myndigheten har bedömt att av beloppet 2,5 miljoner kronor ska 1,75 miljoner kronor finansieras genom anslag (utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, anslag 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet) och 0,75

miljoner kronor genom den avgiftsfinansierade verksamheten. Beräkningen är baserad på myndighetens tidigare erfarenhet av namnbyte och innefattar bl.a. ett nytt heraldiskt vapen, uppdatering av den grafiska profilen, nya fasadskyltar, justerad domän och registrering av domännamn samt nytryck av vissa trycksaker.